

Svätý Demeter veľkomočeník, ktorého sviatok slávime 26. októbra, pochádzal zo Solúna, kde sa narodil v druhej polovici 3. storočia. Vďaka svojim rodičom bol vychovávaný v kresťanskej viere a neustále prehlboval svoj vzťah s Kristom. Po smrti svojho otca bol Demeter ustanovený cisárom Maximiánom za predstaviteľa mesta. Vo svojom úrade neochvejne vyznával svoju vieru a mnohých pohanov priviedol k obráteniu. Keď sa cisár dozvedel, že je kresťanom, schytila ho zúrivosť a Demetera dal zavrieť do väzenia. Po týchto udalostiach dal Demeter všetok svoj majetok sluhovi Zupovi, ktorý ho rozdal chudobným. Jedného dňa prišiel kresťanský mladík, menom Nestor za svätým Demeterom s prosbou o radu. Nestor sa rozhodol bojovať s Liom, ktorý bol obľúbeným a neprežiteľným bojovníkom cisára Maximiána. Svätý Demeter ho povzbudil v jeho rozhodnutí a dal mu prísľub, že nad Liom zvíťazí a potom zomrie za Krista. Po víťazstve Nestora v boji proti Liovi sa cisár Maximián rozhneval a v roku 306 dal Demetera vo väzení prebodnúť kopijami. Kresťania tajne vzali jeho telo a pochovali ho. Po skončení prenasledovania kresťanov bol nad hrobom svätého Demetera postavený malý chrám v ktorom sa udialo mnoho zázrakov. Pri kopaní základov pre stavbu, našli telo mučenika neporušené, z ktorého vytekalo vonné myro, a ktoré z neho vyteká až do dnešných dní.

Pripravil o. Miroslav Dargaj

FARSKÉ OZNAMY

- ◆ Modlitby matiek budú v pondelok 22. a 29. októbra večer. Telocvičňa na ZŠ Prostějovská bude v tie isté dni. Modlitby mužov a biblická škola budú v utorok 30. októbra. Nácvik zboru bude v stredu 24. a 30. októbra večer. Tichá adorácia s Korunkou k Božiemu milosrdenstvu a požehnaním bude vo štvrtok 25. októbra v čase 19:00 - 21:00 hod. Stretko na fare bude v piatok 26. októbra o 16:15 hod.
- ◆ Moleben k presv. Bohorodičke sa pomodlíme v pondelok v stredu 24. októbra po večernej sv. liturgii.
- ◆ V utorok 23. októbra vás pozývame na Liturgia sv. Jakuba o 18:00 hod.
- ◆ Večeradlo obetované za kňazov pred Najsv. Eucharistiou bude vo štvrtok 25. októbra po večernej sv. liturgii.
- ◆ Stretnutie detí pripravujúcich sa na prvú sv. spoveď bude v piatok 26. októbra večer po detskej sv. liturgii.
- ◆ V piatok 26. októbra pozývame všetky deti na aktivitu pod názvom NOC V

CHRÁME. Začne sv. liturgiou o 17:30 hod., po ktorej na vás čaká zaujímavý program. Srdečne pozývame.

- ◆ Novéna k Matke ustavičnej pomoci bude v sobotu 27. októbra po večernej sv. liturgii.
- ◆ Prvopiatkový týždeň je 29. október - 2. november. Spovedať budeme ako zvyčajne pred sv. liturgiami. Na samotný prvý piatok 2. novembra bude celodenná adorácia podľa rozpisu a Korunka Božieho milosrdenstva s čítaním žalmov o 15:00 hod. Pri oboch sv. liturgiách bude zvonček na podporu práce s deťmi a mladými vo farnosti.
- ◆ Vo štvrtok 1. novembra bude iba jedna sv. liturgia, a to ráno o 6:30 hod. obetovaná za všetkých zosnulých s panýchídou a hramotami.
- ◆ V sakristii chrámu si môžete do konca októbra objednať časopis Misionár za cenu 13,-€ a časopis Slovo za cenu 15,-€. o. Peter Kačur

VRECE PLNÉ ZLATA ... ALEBO?

V jednej indickej legende sa stretol sedliak s plným vrecem pšenice na pleci s Pánom Bohom. „Venuj mi svoju pšenicu!“ požiadal ho Boh. Nato sedliak pohľadal to najmenšie zrníčko pšeničky a podal ho Bohu. Ten premenil pšeničné zrno na zlato a vrátil mu ho naspäť. Tu sa sedliak namrzal, že mu nedal celé vrece.

Príbeh, ktorý má vysokú výpovednú hodnotu aj pre dnešok. Zvlášť, keď nám evanjelium od Lukáša ponúka k zamysleniu príbeh, ktorý sa veľmi podobá na to, o čom rozprávala táto legenda.

Mnohí z nás by zaiste povedali, že boháč z dnešného evanjelia nemal srdce. Mal všetko, ale srdce nie. Lebo Lazár nemal nič. Stačili mu len odrobiny z jeho stola. Ani tie nedostal. Mohol byť boháč až taký krutý?

Keď Ježiš rozpráva poslucháčom tento príbeh, čerpá zo skutočného života. Podáva príbeh skutočného človeka - Lazára, ktorý žil v Jeruzaleme a ktorého gniavila krajná núdza a choroba. Preto ho Ježiš spomína v tomto podobenstve, aby jeho reč bola vierohodnejšia. A prečo vlastne rozpráva toto podobenstvo? Lebo sa z neho židia smejú, keď im vraví, aby si robili priateľov z nespravodlivej mamony (porov. Lk 16, 9 - 14).

Sv. Ján Zlatoústý vraví, že pri bráne líhal Lazár preto, aby boháč nepovedal „nevidel som, nikto mi nepovedal“. Videl ho pri odchode i návrate. Plný vredov, aby na svojom tele ukazoval boháčovu krutosť. Nešťastný človeče, pred bránou vidíš ležať smrť svojho tela, a nezmiluješ sa. Ak nehladiš na Božie príkazy, zmiluj sa aspoň nad vlastným stavom a boj sa, aby sa to nestalo i tebe. A v chorobe je určitou útechou majetok. Akú veľkú bo-

leť teda cíti, keď medzi toľkými ranami nemyslí na boľavé rany ale na hlad? Ako keby povedal: „Čo odhodíš zo stola, daj ako almužnu. Sprav zo škody zisk.“

Podľa sv. Augustína sa to dá chápať alegoricky tak, že pod boháčom budeme chápať pyšných spomedzi Židov, ktorí nepoznajú Božiu spravodlivosť, ale chcú ustanoviť vlastnú. Purpur a kment sú dôstojnosť kráľovstva a „vám sa Božie kráľovstvo vezme“ (Mt 21, 43). Prepychové hodovanie je vychvaľovanie sa Zákom, ktorým sa pýšili a ktorý väčšmi zneužívali na vyvyšovanie než používali pre spásu. A žobrák menom Lazár, čo znamená „ten, ktorý sa dočkal pomoci“, značí núdzneho, napríklad nejakého pohana alebo mýtnika, ktorý dostane tým viac pomoci, čím menej si namýšľa pre hojnosť svojich schopností.

Sv. Ambróz na záver dodáva: „Ved nie každá chudoba je svätá ani bohatstvo zločinné, ale ako prepych robí zlé meno bohatstvu, tak chudobu zdobí svätosť.“

Tieto slová sú aktuálne aj dnes. Majú hlboký význam pre každého z nás, ktorí sa snažíme zakryvať oči pred realitou sveta. Okolo nás je množstvo tých, ktorí potrebujú „naše bohatstvo“. Možno len svojou nevšímavosťou prehliadame to, že sme schopní pomôcť. Pomôcť tam, kde je to najviac treba. Pomôcť tam, kde sa práve nachádzame. Tam, kde žijeme svoje životy. Tam, kde tvoríme spoločnosť. Možno je to rodina, možno farnosť, možno zamestnanie, možno škola, možno susedstvo... Vezmime svoje bohatstvo a darujme ho skrze blížnych Bohu. Vrátí sa nám zlato v podobe raja, v ktorom budeme zažívať blaženosť.

o. Peter Kačur

LITURGICKÝ PROGRAM

Pondelok, 22. október

Sv., apoštolom rovný, Aberkios Divotvorca, hierapolský biskup
06:30 csl. sv. lit. (HP 109); 18:00 sl. sv. lit. (PZ 108); Ap. zač. 262 (1 Sol 1, 1 – 5); Lk zač. 52 (10, 22 – 24)

Utorok, 23. október

Sv. apoštol Jakub, Pánov brat podľa tela
06:30 sl. sv. lit. (PZ 263); 18:00 csl. sv. lit. (HP 276); Ap. zač. 263 (1 Sol 1, 6 – 10); Lk zač. 55 (11, 1 – 10)

Streda, 24. október

Sv. mučeník Aretas a spoločníci
06:30 csl. sv. lit. (HP 112); 18:00 sl. sv. lit. (PZ 111); Ap. zač. 264 (1 Sol 2, 1 – 8); Lk zač. 56 (11, 9 – 13)

Štvrtok, 25. október

Sv. mučeníci a notári Marcián a Martyrios
06:30 sl. sv. lit. (PZ 112); 18:00 csl. sv. lit. (HP 113); Ap. zač. 265 (1 Sol 2, 9 – 14a); Lk zač. 57 (11, 14 – 23)
18:45 Večeradlo obetované za kňazov

Piatok, 26. október

Sv. veľkomučeník Demeter Myromvonný. **Volníca.**
06:30 csl. sv. lit. (HP 278); 17:30 sl. sv. lit. (PZ 265); Ap. zač. 266 (1 Sol 2, 14 – 19); Lk zač. 58 (11, 23 – 26)

Sobota, 27. október

Sv. mučeník Nestor
06:30 csl. sv. lit. (HP 115); 18:00 sl. sv. lit. (PZ 115); Ap. zač. 185 (2 Kor 8, 1 – 5); Lk zač. 36 (8, 16 – 21)
17:00 Večiereň
18:45 Novéna k Matke ustav. pomoci

Nedeľa, 28. október

6. hlas. 23. nedeľa po Päťdesiatnici. Svätí mučeníci Terencius a Neonilla.
08:00 csl. sv. lit. (HP 104, 280); 10:00 sl. sv. lit. (PZ 103, 267); Ap. zač. 220 (Ef 2, 4 – 10); Lk zač. 38 (8, 26 – 39)
17:00 Večiereň

Pondelok, 29. október

Svätá prepodobná mučenica Anastázia
06:30 csl. sv. lit. (HP 109); 18:00 sl. sv. lit. (PZ 108); Ap. zač. 267 (1 Sol 2, 20; 3, 1 – 8)
Lk zač. 59 (11, 29 – 33)

Utorok, 30. október

Sv. mučeníci Zenóbius a jeho sestra Zenóbia.
06:30 sl. sv. lit. (PZ 109) 18:00 csl. sv. lit. (HP 110); Ap. zač. 268 (1 Sol 3, 9 – 13); Lk zač. 60 (11, 34 – 41)

Streda, 31. október

Bl. hieromučeník Teodor Romža, mukačevský biskup
06:30 csl. sv. lit. (HP 284); 18:00 sl. sv. lit. (PZ 269); Ap. zač. 269 (1 Sol 4, 1 – 12); Lk zač. 61 (11, 42 – 46)

Štvrtok, 01. november

Sv. divotvorcovia a nezištníci Kozma a Damián
06:30 sl. sv. lit. (PZ 271); Ap. zač. 271 (1 Sol 5, 1 – 8); Lk zač. 62 (11, 47 – 12, 1)
7:30 Panychída za zosnulých + hramoty

Piatok, 02. november

Sv. mučeníci Akindyn, Pegasios, Aftonios, Elpidéfor a Anempodist. **Prvý piatok.**
06:30 csl. sv. lit. (HP 117); 17:30 sl. sv. lit. (PZ 116); Ap. zač. 272 (1 Sol 5, 9 – 13. 24 – 28); Lk zač. 63 (12, 2 – 12)

Sobota, 03. november

Sv. mučeníci biskup Akepsimas, kňaz Jozef a diakon Aitalas. **Fatimská sobota.**
06:30 csl. sv. lit. (HP 115); 18:00 sl. sv. lit. (PZ 115); Ap. zač. 191 (2 Kor 11, 1 – 6); Lk zač. 40 (9, 1 – 6)
17:00 Mariánske večeradlo

Nedeľa, 04. november

7. hlas. 24. nedeľa po Päťdesiatnici. Náš prepodobný otec Joannikios Veľký.
08:00 csl. sv. lit. (HP 105); 10:00 sl. sv. lit. (PZ 104); Ap. zač. 221 (Ef 2, 14 – 22); Lk zač. 39 (8, 41 – 56)
17:00 Večiereň

o. Miroslav Dargaj

 - zdržanlivosť od mäsa

200. VÝROČIE PREŠOVSKÉJ EPARCHIE

Pomocný biskup Dr. VASIL HOPKO

V Prahe pôsobil do 1. septembra 1936, potom sa vrátil do Prešova, kde bol do roku 1942 špirituálom kňazského seminára v Prešove. Od septembra 1942 do augusta 1943 bol biskupským tajomníkom. Zároveň bol profesorom na Vysokej škole bohosloveckej v Prešove, nebol však uznaný Slovenským štátom a preto ani nemal plat.

Je aj redaktorom eparchiálneho časopisu Blahovistnik v rusínskej reči a publikuje knihu Gréckokatolícka cirkev z príležitosti 300-tého výročia Užhorodskej únie. V nej sa vyznáva: „Som gréckokatolík! Ako sladko mi znejú tieto slová. Kedykoľvek počujem spomenutú gréckokatolícku cirkev, začne ma to zaujímať, pretože som tiež gréckokatolík. Túto lásku ku gréckokatolíckej cirkvi som získal cez moju matku a stala sa časťou môjho bytia. Nikdy sa nemôžem dostatočne poďakovať Bohu, že som sa narodil ako gréckokatolík.“

Predvídajúc v Československu politický obrat sa vладыka Gojdič obrátil na Svätú Stolicu v Ríme so žiadosťou, aby dostal pomocného biskupa. V bule zo dňa 2. januára 1947 z Ríma sa píše: „Pius biskup, sluha služobníkov božích zasiela synovi Vasilovi Hopkovi, kňazovi obradu byzantsko-slovanského, nášmu vnútornému komorníkovi, profesorovi teologickej akadémie v Prešove, menovanému za titulárneho biskupa Midilenského a za pomocného terajšiemu biskupovi prešovskému, pozdrav a apoštolské požehnanie. Starajúc sa o úrad najvyššieho apoštolátu, usilujeme sa, aby cirkevní predstavení, menovite tí, ktorí stoja na čele diecézy čo do rozlohy a čísla veriacich prevyšujúcich, mali z odôvodnených príčin pomocných biskupov, ktorí by im mohli vo vykonávaní pastierskej úlohy pomáhať. Tak teda, keďže ctihodný brat Pavol Gojdič, biskup prešovský od tejto Apoštolskej Stolice žiada, aby obzvlášte v terajších pomeroch kváčšej obozretnosti čo do spravovania jemu zverenej diecézy bol pridelený po-

mocný biskup, my pre dobro duší po porade s tajomníkom Svätej Kongregácie pre Východnú Cirkev, uznávame za dobré vyhovieť žiadosti, a Teba z najvyššej našej moci vyhlasujeme za pomocníka biskupa Pavla, aby si mohol a bol silný vykonávať s jeho povolením pontifikálne úlohy a ostatné pastierske tak v meste, ako aj v celej prešovskej diecéze. ...“

Vysvätený bol biskupom Gojdičom v Prešove 11. mája 1947. Spolusvätitelom bol pražský arcibiskup Jozef Beran. Na vysviacke biskupa Hopku biskup Gojdič povedal: „...Prešovská eparchia sa môže pochváliť pomocným biskupom, ktorého sme konsekrovali, je to prvýkrát v 131-ročnej histórii Prešovskej eparchie. Stalo sa to nie bez vážnej príčiny. Naša eparchia ešte nikdy nebola taká veľká - rozprestiera sa od Laborca až po Cheb, od Chlumca až po Orlov. Svätý Otec Pius XII. ako dobrý otec a starostlivý pastier vypočul naše prosby a vymenoval láskavo Dr. Vasila Hopka za pomocného biskupa.“ Na slávnosti sa zúčastnili J.E. Dr. Jozef Beran, arcibiskup, J.E. Jozef Čársky, biskup, J.E. Dr. Andrej Škrábik, biskup, Osv. p. Anton Tink, gen. vikár, Slov. p. Dr. Ivan Pietor, minister, Slov. p. Dr. Jozef Šoltes, poverenik, Osv. p. Andrej Cvinček, kanonik, podpredseda SNR. Biskup Hopko na vizitáciách povzbudzoval veriacich vo viere, svedomitom plnení povinnosti, láske a vernosti k svojej Cirkvi a východnému obradu.

Po roku 1948 komunistický režim okamžite začal svoju protináboženskú propagandu a zákerne napádal gréckokatolícku cirkev. Očakávalo sa to najhoršie. Nakoniec biskupov Gojdiča a Hopka v roku 1950 uväznili. Zo začiatku biskupa Hopka prehovárali, aby sa pripojil k pravoslávnej cirkvi, ale on neustúpil. Následne sa rozhodli zatahnuť ho do procesu a obvinili ho z údajnej „rozvracačskej činnosti“. (koniec 15. časti)

Spracoval diakon R. Hreňo podľa knihy Priezrev dejinami Gréckokatolíckej cirkvi na Slovensku od prof. P. Šturáka

